

A TALL DE CONCLUSIÓ.

Deontològica polisèmia o l'ars combinatoria de Josep M. Camí

En començar he fet al·lusió a la utopia. Reprenc ara aquest concepte perquè després de la transmutació escultòrica i temporal a què s'han vist sotmeses les sibil·les i el seu vaticini a mans de la fabulosa capacitat creativa de Camí i la potència reflexiva del teòric Cinto Santamera (que tan present és en la seva trajectòria artística); entenc la utopia com una mena de somni apocalíptic. Una quimera que només té sentit per oposició a una determinada situació del present i que projecta en el futur aquest moment present amb una voluntat transformadora que acabi millorant-lo. Des d'aquesta perspectiva i seguint la funcionalitat utòpica descrita pel filòsof Ramon Alcoberro, recorrerem el camí invers que hem fet fins ara.

La utopia anuncia la visió d'un nou estat i compleix la triple funció que concloc que Camí es proposa amb aquesta exposició. En primer lloc la **funció heurística**, atès que en la mesura que la utopia és un camí envers el demà millor per al qual cal treballar, la projecció utòpica dels oracles contemporanis li permet convertir el seu desig de millora real en una hipòtesi de recerca alhora ètica que estètica. En segon lloc, la **funció crítica** envers la situació social existent que trobem desenvolupada oracularment en l'anàlisi dels signes del temps. En el fons la idea mateixa d'utopia neix en la consciència de la intolerabilitat del present i la recerca i construcció d'un demà millor. I, finalment, la **funció pràctica**, la mateixa funció pràctica que volien tenir les prediccions sibil·lines d'altres temps. En aquest sentit, resulta evident que la seva és una recerca i una proposta d'actuació activa, que neix de la contemplació i la reflexió, però que es basa en l'acció i l'actuació. En conseqüència, la deontològica polisèmia de la seva escultura ha

82 permès visitar un concepte antic —el de les sibil·les i els seus oracles i vati-

cinis— i dotar-lo d'una esborronadora modernitat. Sabut és que la imaginació només és fecundada artísticament mitjançant el suggeriment, l'al·lusió. Això no obstant, el darrer projecte escultòric de Josep M. Camí fa un pas de gegant en una de les premisses profetitzada per un dels oracles contemporanis més solvents, Ítalo Calvino¹⁰ i aconseguix dissoldre la solidesa del món aprofundint en el seu coneixement.

L'escultura de Camí es converteix a *Temps de Sibil·les* en un arxiu de relacions culturals (textuals, musicals, pictòriques, religioses, mítiques...), d'afinitats extra sensorials (ètiques, polítiques, morals) i de correspondències no sensibles (la pau, l'ecologia, els drets humans, la mort...) construïdes des de la fisicitat o la destrucció dels materials (fusta, carbó, pedra, marbre, ossos, llavors, oli, encens, paper...) que vehicula un discurs escultòric axiològic a mig camí de la instal·lació artística i l'ètica corporeïtzada. Aquest és l'aspecte que em sembla extremadament fulgurant de la seva obra: l'aplicació d'una particular *ars combinatoria* que permet que el text literal de la seva escultura sigui el fons exclusiu sobre el que pot formar-se un quadre tan enigmàtic com alligador. Tot un repte pels temps que corren.

1 Segurament el més famós de tots sigui l'oracle de Delfos, a través del qual es manifestava Apol·ló, pronunciant-se mitjançant la seva sacerdotessa màxima, la Pitia, que parla per boca del déu amb missatges poètics, crítics, hermètics, opacs.

2 Quant de terror hi haurà en el futur/ quan vingui el Jutge/ a passar-nos comptes, rigorosament!

3 Quan el Jutge s'assegui/ tot el que és ocult sortirà a la llum/ res no quedarà impune.

4 I per aquell profètic llibre / que tot ho conté/ el món serà jutjat.

5 Nascuda a Eritras, rep el nom de la ciutat on va desenvolupar el do profètic amb el que havia nascut.

6 Inexistent, per cert, al quadre de Soreda.

7 Dia d'ira/ quin dia d'ira aquell en què els segles seran reduïts a cendres/ com va profetitzar David amb la Sibil·la/.

8 Quin dia de llàgrimes aquell / en què resorgeixi de la pols/ per a ser jutjat l'home culpable.

9 La senyal del Judici: la terra quedarà amarada de suor.

10 "Knowledge of the world means dissolving the solidity of the world", Italo Calvino, *Six Memos for the Next Millennium*.